

Zagreb, 3. ožujka 2022.

PREPORUČENE MJERE ZAŠTITE ZDRAVLJA ZA STARIJE OSOBE U IZBJEGLIČKOJ KRIZI

Referentni centar Ministarstva zdravstva za zaštitu zdravlja starijih osoba, Služba za javnozdravstvenu gerontologiju i Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“, izradili su Preporučene mjere zaštite zdravlja za starije osobe raseljene zbog ratnih zbivanja, osobito za gerijatrijske bolesnike oboljele od kardiovaskularnih bolesti, šećerne bolesti, psihogerijatrijskih bolesti (Alzheimerova bolest i druge demencije) i drugih kroničnih bolesti.

Starije osobe predstavljaju posebno vulnerabilnu skupinu koja specifično reagira tijekom migracija uzrokovanih ratom. Prekinuto je normalno odvijanje života starijih ljudi, što se izrazito nepovoljno odražava na njihovo biološko, psihološko i socijalno funkcioniranje (dugoročni učinci traumatskih iskustava i različita izloženost čimbenicima rizika prije migracije, tijekom tranzita i poslije dolaska u zemlju krajnjeg odredišta). Mnogi oklijevaju napustiti svoje zajednice, a kada se i odluče na migraciju, susreću se s više teškoća od mlađe populacije zbog slabije pokretnosti, oslabljenog vida, sluha, pamćenja i ukupnog zdravstvenog stanja te time imaju povećanu ovisnost o drugima.

Kako bi se smanjile posljedice migracije i boravka u izbjeglištvu starijih osoba, prilikom prijeha potrebno je:

1. **Utvrđiti razinu funkcionalne sposobnosti** starije osobe koja podrazumijeva sposobnost pojedinca za obavljanje svih svakodnevnih životnih aktivnosti. Provjeriti senzorne sposobnosti (vid, sluh), status akutnih (npr. crijevne zarazne bolesti) i kroničnih bolesti (kardiovaskularne, reumatske, šećerna bolest, psihogerijatrijske bolesti i dr.).

Procjena razine funkcionalne sposobnosti uključuje:

I. TJELESNI STATUS (POKRETNOST)

1. Sasvim pokretan
2. Ograničeno pokretan (koristi povremeno pomagalo-štap, štake ili ortopedske klupice)
3. Trajno ograničeno pokretan (koristi trajno invalidska kolica)
4. Trajno nepokretan

II. PSIHIČKI STATUS (SAMOSTALNOST)

1. Sasvim samostalan
2. Ograničeno samostalan (povremene psihičke poteškoće)
3. Trajno nesamostalan (trajne psihičke poteškoće)
4. Ne može se odgovoriti

2. Utvrđiti cjepni status starije osobe i osigurati **cijepljenje protiv COVID-19** u onih koji nisu potpuno cijepljeni.
3. Pobriniti se da starija osoba uzima **dovoljno tekućine** (voda, čaj, juha, do 2 litre dnevno) i **pravilno se hrani** prema individualnim potrebama (zdravstvenom stanju) i potrebama specifičnim za stariju populaciju (opisano niže u tekstu).
4. Održavati redovitu **osobnu higijenu**, uz obvezno učestalije pranje ruku te provoditi sve mjere zaštite od COVID-19 sukladno važećim epidemiološkim uputama u RH.

